

krigsførende Land, den fornødne Beseftigelse, og det kunde den ikke gjøre paa anden Maade end ved at gjøre betydelige Beseftigelser; muligt altsaa af den Grund, men tillige for at forandre Caliberet, bestuete den at sælge Geværer til lave Priser. Hvorom Alting er, saa kunne de Priser, som vi dengang opnaaede, ikke ansees for constante eller normale, og ved en ny Anskaffelse af Geværer ville vi ikke kunne regne paa fra Udlandet at faae dem til saa lave Priser.

Der er en anden Betragtning ved denne Sag, og det er den, at det er nødvendigt, at Landet selv har sin Geværfabrik og ikke dependerer af Udlandet med Hensyn til Forsyningen med et saadant Vaaben, og selv om dette kun kan opnaaes ved en forøget Udgift, troer jeg, at man ikke bør styre den; men herom er der heldigvis slet ikke Tale, idet vi faae fuldkommen tilfredsstillende Geværer fra den indenlandske Fabrik til ligesaa billige Priser som fra Udlandet.

Sikkerhed: Krigsministeriet har til sin Raadighed Priser fra de fleste Armeer paa de der gjældende Geværer, indtil Aarene 1846, 1847, 1848 eller omtrent til den Tid, med de vedsejede Fabrikspriser. Forsaavidt det gjælder om de samme Arter af Geværer, saa vil man, naar man undersøger disse Priser, finde, at Forskjellen mellem Fabrikationen her hjemme og i de bedste Fabrikker i Udlandet, hvor de meest udmærkede Vaaben blive gjorte, i Almindelighed er en 2 à 3 Rbd. pr. Stykke, og at de herværende Geværer ere kostbarere end den virkelige courante Pris fra disse Fabrikker, saaledes som Staterne selv betalte dem, Controlleu og Alting derunder indbefattet. Hvad derimod de nuværende Geværer angaaer, paa tankes der en ny Model og altsaa ogsaa en ny contraheret Pris, og det er gjerne muligt, at disse Geværer paa fremmede Steder ere betydeligt dyrere end de sædvanlige; derom kan jeg ikke sige noget Positivt. Jeg kommer kun atter tilbage til den Bemærkning, at man ikke kan dømme om Priserne paa fremmede Steder i Sammenligning med Priserne paa vore egne, dersom Bestillingerne ikke ere af samme Art, dersom det nemlig ikke er en vedvarende Bestilling; thi Enhver, som sender Fabriksdriften,

veed, at, naar en Fabrikant kan skaffe sig en Forretning Ar ud og Ar ind af en eensartet Beseftigelse, saa vil han gjerne tabe 10, 12, 15, ja 20 Procent, hvorimod han forlanger Mere, naar Bestillingen blot er en gang for alle, og det saameget mere, naar der forudses en ny Model, som altid kræver nye Indretninger. Jeg troer heller ikke, at der i denne Sag er Noget, som i mindste Maade er nærgaaende for Krigsministeriet. Det gaaer ud fra en Betragtning, som Udvalget er kommet til ved at gjenmese Contracten med Kronborg-Fabrik. Denne Contract er af en ganske særegen Beseftigelse, idet den binder Staten med Hensyn til den Sum, for hvilken der aarlig skal fabrikeres, men derimod giver Staten et stort Spillerum med Hensyn til Fastsættelsen af Prisen. Den af Udvalget foreslaaede Bei er den eneste, man kan gaae for at komme til at frigjøre sig fra en Contract, som paa Grund af dens Vedvarende og Form maa betragtes som en oneros Contract.

Krigsministeren: Jeg troer, at jeg saa tilstrækkeligt har ophyst af de Exempler, jeg anførte, at den Contract, man vil slutte med fremmede Geværfabrikker om Geværleverancer, kommer til at staae nok saa dyrt som den Contract, ifølge hvilken de forfærdiges her hjemme; altsaa er det oekonomiske Resultat fyldestgjørende. De Geværer, som forfærdiges her, ere efter Kjendernes Dom bedre end de, vi have faaet fra Udlandet. Det ligger deri, at deres Forfærdigelse her er under en beständig og mere omfattende Control end den, som man vil kunne etablere ved at henseende en enkelt Officer til en fremmed Fabrik, hvor der aldrig kan gives ham den Kærlighed til at kontrollere Arbejdet saaledes som herhjemme.

Da Ingen mere begjærede Ordet, stred man til Afstemning, hvorved:

1) Krigsministerens Forslag:

Den Conto 12 tilføiede Passus: „De Vaarer, som leveres fra Udsærod Fabrik, maae ikke betales højere end efter Reglementspriserne“ udgaaer.

for at stedes med 69 mod 2 Stemmer.